

Tasa-arvo- ja
yhdenvertaisuussuunnitelma
2023-2025

Kotikujan päiväkoti

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan:

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

-
- Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.
  - Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

(Lähde: [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#))

Tasa-arvo-lain (609/1986) tarkoitus on:

- estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.
- Tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolaille ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa.
- Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.
- (Lähde: [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#))

Iin kunnan
varhaiskasvatussuunnitelma:

- Iin kunnan inklusiivisessa toimintakulttuurissa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa.
- Jokainen henkilöstön jäsen on tärkeä osa kasvatusyhteisöä. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä.
- Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta.
- Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, vammaisuuteen, sukupuoliin ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa.

- Varhaiskasvatus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennako-odotuksia.
- Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.

Iin kunnan
esiopetuksen
opetussuunnitelma:

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria –

- Iin kunnan esiopetuksen toimintakulttuuri tukee avointa vuorovaikutusta ja yhteisöllisten toimintatapojen kehittymistä.
- Esiopetuksen toiminnassa näkyvät lapsiryhmässä edustettuna olevat kielet ja kulttuurit sekä uskonnot ja katsomukset.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan:

1. tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa
  2. asetetaan kehittämiskohteita
  3. laaditaan toimenpiteitä toimintakausille 2023-2025.
-

Nykytilan kartoitus:

Olemme tehneet nykytilan kartoitusta yhdessä ryhmien työntekijöiden kanssa luomamme kyselyn avulla.

<file:///C:/Users/iinblf/Downloads/Kysely%20henkil%C3%B6kunnalle.pdf>

Emme saaneet siitä eriteltyä kehittämiskohteita, joten teimme uuden kyselyn sähköisesti.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc8_t33Vw_YBEXdzp6NPsol1xtjXvT9kRWjjgOe1liu2GhWYA/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0&usp=mail_form_link

Vanhempien kysely toteutettiin koko kunnan varhaiskasvatuksen yhteisessä livarin superseikkailu-tapahtumassa. Kyselyn teemat olivat osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

<https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?AnalyzerToken=5bZabTMnENYofVZCq2amqCEMDt7mvTjG&id=T8liunhNj0-kVs7sFSVNRf7AX45RhN9NkUUy1ekdo9JURUpYMzVVVDBTM0MzNFFCTUdOQkdDT0ozQi4u>

<https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?AnalyzerToken=yG9chyF0V4WQ40kfiHtgwp3GIRkvpOrG&id=T8liunhNj0-kVs7sFSVNRf7AX45RhN9NkUUy1ekdo9JUNVNPRUFDSVpZNU0zVlq4NUhPVFNMVFhZRY4u>

<https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?AnalyzerToken=XnhqR7FQZ4f3uBecG3rvpKVTvW5l2bjx&id=T8liunhNj0-kVs7sFSVNRf7AX45RhN9NkUUy1ekdo9JUNThOT0k3SkwzSE1POVNDQINIqkNYUEdMTi4u>

Lasten kuuleminen toteutettiin ryhmissä.

<file:///C:/Users/iinbzd/Desktop/Tasa-arvo%20ja%20yhdenvertaisuuskysely%20lapsille%20-%20Kopio.pdf>

Yksikön kehittämiskohteet

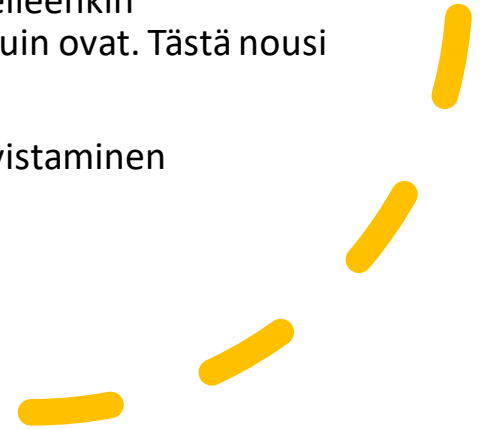
Henkilökunnan kyselyyn vastaajia oli 12. Vastaajista yli puolet kokivat, että tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu tällä hetkellä työpaikallamme kiitettävästi. Erilaisissa työ- ja virka-asemassa olevia koskettavissa tasa-arvoasioissa koettiin olevan hajontaa. Esimerkiksi koulutus- ja opiskelumahdollisuuksissa oli vastattu myös, että toteutuu erittäin heikosti. Työkiireet ja työvuorosuunnittelu koettiin haittaavaan eniten työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista. Epäasiallista kielenkäyttöä oli joko kokenut tai havainnut puolet vastaajista. Nostimme sieltä 2 kohtaa, joita arvioimme tarkemmin:

- Kehittämiskohde 1: Kielenkäyttö
- Kehittämiskohde 2: Tasa-arvoinen henkilöstön kohtelu (riippumatta iästä, virkasuhteen laadusta tms.)

Huoltajien kyselystä ei noussut varsinaista kehittämiskohdetta. Kyselyn perusteella huoltajat ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen työntekijöiden toimintaan, vaikka toivatkin esille sen, etteivät itse ole sitä päivän aikana seuraamassa. Muutamassa vastauksessa huoltajat toivat esille toiveensa siitä, että lapset saavat vapaasti olla tyttöjä ja poikia ettei menisi sukupuolettomuudeksi.

Lasten kyselyn perusteella lapset saavat itse valita leikit ja leikkikaverit sukupuolesta riippumatta. Haluamme tämän lasten osallisuuden jatkuvan edelleenkin päiväkodissamme sekä tukea lasten itsetuntoa juuri sellaisena kuin ovat. Tästä nousi meidän kolmas kehittämiskohteemme.

Kehittämiskohde 3: Lapsen itsetunnon ja osallisuuden vahvistaminen

Kehittämis- kohde 1; Kielenkäyttö

- Lasten kanssa pidämme säännöllisesti tunnetaitotuokioita, joissa harjoitellaan vuorovaikutustaitoja ja opettelemme puhumaan toisille nätisti.
- Tiimipalaverissa sovimme tiimin yhteisiä sopimuksia ja pelisääntöjä myös vuorovaikutuksen osalta. Sovimme myös miten huomautamme toisillemme mikäli huomaamme epäasiallista kielenkäyttöä.

Kehittämis- kohde 2; Tasa- arvoinen henkilöstön kohtelu

Työntekijöiden keskinäiset suhteet eivät heijastaneet tyytymättömyyttä tasa-arvoista kohtelua kohtaan. Henkilöstöstä nousi esille, että esimerkiksi koulutuksiin tai tiettyihin tehtäviin ei pääse tasa-arvoisesti. Näihin meillä ei ole varsinaisia toimenpiteitä esittää. Esitämme kuitenkin toiveita, että iästä, koulutustaustasta tai työsuhteen laadusta huolimatta otettaisiin huomioon yksilön näkökulma.

Toiveemme on myös, että työvuoroissa olisi pidemmälle aikavälille kierto, jolloin oman arjen suunnittelu mahdollistuu paremmin.

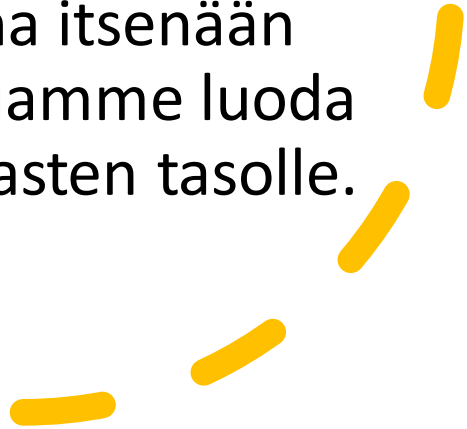
Halukkaille tulee mahdollistaa nelipäiväinen työaikapilotin puitteissa ja toivon mukaan jatkossakin. Tämä edesauttaa työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista, mikä koettiin haasteeksi henkilökunnan kyselyssä.

Kehittämis-
kohde 3;
Lapsen
itsetunnon ja
osallisuuden
vahvis-
taminen

Pidämme säännöllisesti lastenkokouksia, joissa kuullaan lasten mielipiteitä ja toiveita. Otamme nämä toiveet huomioon toiminnan suunnittelussa sekä esimerkiksi leikkitilojen muokkaamisessa yhdessä lasten kanssa.

Tunnetaitoja harjoitellaan tunnetaitotuokioilla ja samalla tuetaan itsetunnon vahvistumista.

Kannustavalla ilmapiirillä ja yksilöllisellä huomioimisella arjessa tuemme lapsen kasvua ja kehitystä juuri omana itsenään omine tarpeineen ja toiveineen. Haluamme luoda kiireettömän ilmapiirin ja laskeutua lasten tasolle.

Arviointi

- Tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa arvioidaan pitkin kautta tiimipalaverissa lapsiryhmäkohtaisesti
- Henkilöstöpalaverissa arvioidaan koko talon tasolla
- Kehittämiskohteita lisätään tai muokataan tarpeen mukaan ja jatkamme tätä kehittämistyötä pyrkimyksenämme kaikkien työyhteisön jäsenten osallistuminen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiseen.

Ratkaisuja kehittämiskoh- teisiin

- Olemme kuluneen kevään aikana 2024 suunnitelleet vuosikelloa, johon on lisätty erilaisia vahvuuden teemoja mm. ystävällisyyden helmikuu, itsesäätelyn syyskuu, sinnikkyuden lokakuu, huumorin marraskuu sekä rakkauden joulukuu. Vahvuudet otetaan käyttöön osana pedagogisen suunnittelun vuosikelloa.
- Helmikuussa erityisesti kiinnitetään huomiota ystävällisiin sanoihin ja tekoihin päiväkodissamme.
- Työyhteisön kielenkäytön kehittämiseksi olemme sopineet, että tiimisopimukset tehdään kaksi kertaa vuodessa, mahdollisimman pian uusien kausien alettua syksyllä ja keväällä, joihin palataan henkilöstön vaihtuessa.

Ratkaisuja kehittämiskoh- teisiin

- Koulutuksen jakautumiseen tasaisesti työsuhteen laadusta riippumatta on tullut kehitystä esimerkiksi oppisopimuskoulutuksen osalta. Aiemmin siihen on ollut vaikeampaa päästä kuin nykyään. Henkilöstölle tehdystä kyselystä ei kuitenkaan pystytty erittelemään mitä vastaajat olivat nimenomaisesti tarkoittaneet, koulutuksen epätasa-arvoiseen kohteluun liittyen.
- Myös työvuoroihin on muodostettu kierto, jonka johdosta työvuorojen laskeminen on mahdollistettu esimerkiksi juhannukseen saakka.
- Lisäksi työaikapilottia on kuluvan kevään aikana laajennettu kaikille halukkaille.

Ratkaisuja kehittämis- kohteisiin

- Aiemmin mainittuun vuosikelloomme kuuluva itsesäätelyn syyskuu on tukemassa lasten kuulluksi tulemistä sekä sinnikkyiden lokakuussa kiinnitetään huomiota erityisesti osallisuuteen.
- Lisäksi lasten kokoukset otetaan jokaisessa ryhmässä käyttöön ja vähintään kerran kuukaudessa on lasten toivepäivä.
- Lasten tasolle asettuminen sekä kiireettömyyden vaaliminen otetaan jokaisen ryhmän yhteiseksi tavoitteeksi.

Materiaalia

- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)